

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 *Titlul actului normativ*

ORDONAȚA DE URGENȚĂ **pentru aprobarea și finanțarea Programului național pentru dezvoltarea producției interne de produse și materiale de construcții**

Secțiunea a 2-a *Motivul emiterii actului normativ*

2.1 Sursa actului normativ

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului exercită calitatea de autoritate de coordonare a politicilor și a măsurilor de încurajare și de stimulare a industriei naționale. În acest sens, elaborează politici și mecanisme de sprijin a mediului economic în scopul diminuării efectelor crizelor economice și în vederea dezvoltării, în mod sustenabil, a operatorilor economici, inclusiv scheme de ajutor de stat. În prezent s-au amplificat dificultățile de creștere a producției industriale precum și de amplificare a activităților unor sectoare industriale decisive pentru implementarea proiectelor investiționale. De asemenea în această perioadă deficitul comercial se adâncește.

În acest context se impune reglementarea de urgență a unor mecanisme de sprijin a mediului economic în scopul diminuării efectelor crizelor economice și al dezvoltării producției industriale.

2.2 Descrierea situației actuale

Industria materialelor de construcții avea în România o bună tradiție și aproviziona sectorul construcțiilor cu produse de calitate. Dificultățile de capitalizare și re tehnologizare au făcut ca multe capacități să se închidă, cererea internă fiind tot mai mult acoperită din import și implicit la prețuri de aprovizionare din ce în ce mai mari.

Anul 2022 a reprezentat un an de referință pentru sectorul construcțiilor, acesta devenind motorul creșterii economice.

Activitatea de construcții a fost singura din activitățile producătoare de bunuri care a susținut creșterea produsului intern brut. În timp ce agricultura și industria au înregistrat ritmuri anuale negative, valoarea adăugată brută din construcții s-a majorat cu 11,2%. Ca urmare, ponderea construcțiilor în PIB a ajuns la 6,3, fiind apropiată de cea a sectorului IT.

Deși sectorul de construcții are un efect de propagare în economie ridicat, plusul de activitate nu s-a reflectat în mod corespunzător în producția internă de produse și materiale de construcții. Cererea internă suplimentară a fost acoperită cu preponderență din import.

Conform prevederilor Codului fiscal, facilitățile fiscale care se acordă angajaților din domeniile de producere a materialelor de construcții acoperă 17 activități industriale definite prin codul CAEN la 4 cifre.

Dintre acestea se detașează activitățile din ramura „Fabricarea altor produse din minerale nemetalice” și din „Industria metalurgică” care asigură circa 41% din consumul intermediar al construcțiilor.

În cazul acestor două ramuri, decisive pentru expansiunea construcțiilor, importul reprezintă peste 70% din producția internă, acoperind aproape jumătate din cererea internă de astfel de produse. În anul 2021 importul de produse circumscrise celor două ramuri a atins 8,2 miliarde euro față de 6,2 miliarde euro în anul 2019.

Având în vedere importanța deosebită a sectorului de construcții în creșterea economică dar și în punerea în operă a programului de investiții, finanțat inclusiv din PNRR, se propune stimularea producției interne de materiale de construcții, respectiv revitalizarea capacităților existente și construirea de noi capacități.

De asemenea, este de subliniat că, în noul context geopolitic și geostrategic, al agresiunii militare a Federației Ruse împotriva Ucrainei, o viitoare implicare în reconstrucția din Ucraina ar fi mult mai benefică dacă s-ar baza pe bunuri intermediare pentru construcții din producție internă și nu din import. Existența unui program de sprijin pentru producția internă de materiale de construcții este justificată și de specificul acestei activități, comparativ cu alte domenii de activitate:

- existența unei ponderi ridicate de IMM-uri care au, cu preponderență, activitate zonală;
- desfășurarea de activități non-piață, în regie proprie, care se bazează pe achiziția din comerț a materialelor de construcții, majoritare din import, precum și pe lucrători pe cont propriu;
- societățile producătoare de materiale de construcții pot fi amplasate relativ ușor în teritoriu și, mai ales, în mediul rural, ceea ce corespunde principiului dezvoltării regionale.

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere argumentele menționate, se propune instituirea Programului național pentru dezvoltarea producției interne de produse și materiale de construcții “CONSTRUCTPLUS”.

Programul propus are în vedere dezvoltarea regională și se bazează pe Regulamentul UE nr. 651/2014. Obiectivele fundamentale ale Programului sunt în principal următoarele:

- reducerea deficitului comercial provenit din importul de materiale de construcții;
- stimularea investițiilor în capacități noi de producție în județele mai puțin dezvoltate;
- stimularea achiziției de brevete, licențe și alte drepturi de proprietate intelectuală în scopul creșterii calității producției interne de materiale de construcții;

Prin Program, în vederea îndeplinirii obiectivelor, se finanțează următoarele tipuri de investiții:

- investițiile în active corporale și necorporale legate de demararea unei noi unități sau de diversificarea sau amplificarea activității unei unități de profil existentă;
- investiție inițială pentru o nouă activitate economică circumscrisă obiectivelor Programului;
- achiziția de brevete, licențe și alte drepturi de proprietate intelectuală în scopul creșterii calității producției interne de produse și materiale de construcții, ca premisă pentru creșterea oportunităților de export.

Stimularea financiară are în vedere:

- a) ajutor de stat până la maxim 50 milioane euro (conform intensității maxime a ajutoarelor de stat), ce urmează a acoperi până la 75% din valoarea investiției;
- b) garantarea de către stat a 80% din valoarea investiției.

Beneficiarii sunt persoane juridice de drept privat, respectiv întreprinderi constituite în baza Legii societăților nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare. Beneficiarii acestui Program ca și investițiile finanțate prin Program trebuie să conducă la realizarea unei cifre de afaceri destinată activității de construcții într-o proporție de minimum 70% din totalul cifrei de afaceri.

Valoarea ajutorului de stat sau după caz a garanției pot fi majorate cu 5-10 puncte procentuale dacă investiția este localizată în mediul rural sau în unul din ultimele 10 județe după PIB/locuitor.

Mecanismul și condiționalitățile de acordare a ajutorului de stat, inclusiv formula de calcul a valorii maxime permisă a ajutorului pentru proiectele depuse se stabilesc prin hotărâre de guvern, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

2.4 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a ***Impactul socio-economic***

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2 Impactul social

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Măsurile propuse vin în sprijinul beneficiarilor și implicit ai constructorilor, prin eliminarea unor bariere de timp care încetinesc procesul de implementare și prin asigurarea unei maturități calitative a proiectelor ce sunt actualmente finanțate prin fonduri externe nerambursabile sau ce urmează a fi finanțate. Măsurile de sprijin acordate prin prezenta ordonanță influențează direct capacitatea entităților din domeniul construcțiilor, iar neadoptarea acestor măsuri de sprijin va avea ca efect grave dificultăți în desfășurarea activităților, cu impact direct asupra veniturilor la bugetul de stat, dar și asupra ratei șomajului la nivel național.

Creșterea producției interne de materiale de construcții cu circa 10%, respectiv cu aproximativ 500 milioane euro, datorită aplicării măsurilor de ajutor de stat, se va regăsi în mod corespunzător în reducerea importurilor și reducerea deficitului comercial. În acest mod activitatea de construcții își va majora contribuția la creșterea produsului intern brut cu impact direct asupra veniturilor bugetare. Programul reglementat de prezenta ordonanță de urgență va contribui la menținerea locurilor de muncă din activitățile producătoare de materiale de construcții și din construcții precum și crearea a încă circa 20000 locuri de muncă prin implementarea schemei de ajutor de stat.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Impactul financiar va fi pozitiv prin menținerea în funcțiune a microîntreprinderilor, IMM-urilor și Întreprinderilor mari din domeniul construcțiilor și de producție existente având în vedere deblocarea șantierelor și asigurarea implementării proiectelor în condițiile actuale ale pieței.

Concurența este redusă pe unele piețe din sectorul materialelor de construcții, ceea ce conduce la creșteri mari de prețuri pentru anumite produse, a constatat Consiliul Concurenței, într-un studiu derulat în acest domeniu. Prin programul și măsurile de sprijin propuse, se va intensifica concurența atât prin extinderea capacității de producție a anumitor materiale pentru construcții, cât și prin intrarea pe piață a noi concurenți. Companiile își vor crește gradul de eficiență și vor putea oferi produsele la prețuri competitive.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării-

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la

cheltuieli și venituri

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7

- În mii lei (RON)

1. Modificări ale veniturilor bugetare

Impactul bugetar cu influențe pe an asupra veniturilor și cheltuielilor bugetului general consolidate se va detalia prin schema de ajutor de stat, după emiterea deciziei de autorizare de către Comisia Europeană.

Impactul financiar va fi pozitiv prin încasările de venituri generate de creșterea producției interne de materiale de construcții și a numărului de salariați. De asemenea îmbunătățirea performanțelor societăților de construcții, care vor avea costuri mai reduse cu materialele achiziționate, va avea un impact pozitiv asupra profitabilității acestora și, implicit, asupra încasărilor la bugetul general consolidat.

2. Modificări ale cheltuielilor bugetare

Acordarea ajutoarelor de stat se realizează cu încadrarea în creditele de angajament și creditele bugetare aprobate prin legile bugetare anuale. Suma ce va fi alocată pentru anul 2023 este echivalentul în lei a 150 milioane de euro.

3. Prezentarea, în cazul actelor normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

Nu au fost identificate

Secțiunea a 5-a

Efectele actului normative asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea actului normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene – Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Având în vedere necesitatea de a susține absorbția fondurilor europene alocate statului român pentru investiții și urgența aplicării PNRR și luând în considerare deficitul comercial nesustenabil, elementele sus-menționate vizează interesul public și strategic, fiind o prioritate a Programului de guvernare și constituie o situație de urgență și extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Economic și Social
- c) Consiliul Concurenței

6.6. Alte informații -

Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea actului normativ

Prezentul act normativ respectă prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

7.3. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 8-a
Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea actului normativ

8.1. Măsuri de punere în aplicare a actului normativ Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

8.2. Alte informații

Nu au fost identificate

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Ordonanță de urgență a Guvernului pentru aprobarea și finanțarea Programului național pentru dezvoltarea producției interne de produse și materiale de construcții pe care o supunem adoptării.

MINISTERUL ECONOMIEI, ANTREPRENORIATULUI ȘI TURISMULUI
MINISTRU
Ștefan-Radu OPREA

AVIZAT:

MINISTERUL FINANTELOR
MINISTRU
Marcel-Ioan BOLOȘ

CONSILIUL CONCURENȚEI
PREȘEDINTE
Bogdan-Marius CHIRIȚOIU

MINISTERUL JUSTIȚIEI
MINISTRU
Alina-Ștefania GORGHIU

VICEPRIM-MINISTRU
Marian NEACȘU